

Turystyka narciarska

Gdzie na nartach turystycznie?

Turystykę narciarską na terenie TPN można uprawiać na szlakach turystycznych oraz szlakach narciarskich.

Gęsta sieć szlaków narciarskich znajduje się w górnej części [Doliny Bystrej](#), a dokładniej w Dolinie Goryczkowej i Kondratowej. Kolejny szlak to dawna nartostrada prowadząca [z Hali Gąsienicowej do Kuźnic](#). Jeszcze inny zlokalizowany jest w [Dolinie Chochołowskiej](#).

Jak oznakowane są szlaki narciarskie?

Na szlakach turystycznych obowiązuje oznakowanie letnie, które często jest niewidoczne w zimie. Na szlakach przebiegających przez tereny leśne znaki mogą być częściowo widoczne i stosunkowo łatwo można odgadnąć ich przebieg. W terenach położonych powyżej górnej granicy lasu nie jest to już takie proste. Szlaki te nie są utrzymywane, dodatkowo oznakowane ani też zabezpieczane. W związku z tym, w okresie zalegania pokrywy śnieżnej korzystanie ze szlaków położonych powyżej górnej granicy lasu wymaga dokładnej znajomości ich przebiegu.

Sprawa zimowego oznakowania Tatr nie jest sprawą nową. Wielki miłośnik narciarstwa, Józef Oppenheim, w swoim przewodniku narciarskim z 1936 r. pisze: „Wszelkie znakowanie zimowe odgrywa jedynie rolę pomocniczo-orientacyjną, co do kierunku najwyżej, lecz nie może być ściśle brane jak latem. Znakowanie w terenie, gdzie insolacja, wiatr i różnorodność opadu wytwarzać mogą co dnia nieobliczalnie zmienne warunki, musi być traktowana przez narciarza jako drogowskaz kierunku - nigdy jako droga, której niewolniczo trzymać się wypadnie”.

Kwestia ta była wielokrotnie dyskutowana. Ostatecznie przyjęto zasadę o nieznakowaniu szlaków powyżej górnej granicy lasu. Pamiętajmy, że w czasach Oppenheima niewiele osób uprawiało turystykę w zimie. Łatwiej było więc grupę tę edukować. Dzisiaj już wiadomo, że postawienie tyczek w jakimkolwiek miejscu Tatr spowoduje, że sznur turystów będzie podążał dokładnie śladem przez nie wyznaczonym. A to może być zgubne.

Szlaki narciarskie w okresie ich udostępnienia oznakowane są [pomarańczowymi drogowskazami](#) i piktogramami.

Zasady i zalecenia

- Turystyka narciarska może być uprawiana tylko wtedy, gdy pokrywa śnieżna zabezpiecza roślinność i glebę przed oddziaływaniem narciarstwa.
- Na szlakach turystycznych udostępnionych dla turystyki narciarskiej obowiązuje zasada pierwszeństwa ruchu pieszego.
- Na szlakach narciarskich oraz szlakach turystycznych udostępnionych dla turystyki narciarskiej obowiązuje pierwszeństwo ruchu podejściowego.
- Powyżej górnej granicy lasu turystykę narciarską można uprawiać z odstępstwem od przebiegu letnich szlaków, ale tylko wtedy, gdy przejście szlakiem zagrażałoby bezpieczeństwu, głównie z powodu zagrożenia lawinowego.

Część szlaków narciarskich jest jednokierunkowa, tam należy się poruszać zgodnie z określonym kierunkiem. Kierunki obowiązujące na poszczególnych szlakach narciarskich przedstawiają: [mapa 1](#),

[mapa 2](#), [mapa 3](#).

- Obowiązujące przepisy zabraniają podchodzenia narciarską, która ma służyć wyłącznie do zjazdu. Poruszanie się w przeciwnym kierunku stwarza niebezpieczeństwo zarówno dla zjeżdżającego, jak i podchodzącego.
- Po szlakach narciarskich wolno poruszać się wyłącznie na nartach.
- Szlaki turystyczne Myślenickie Turnie - Kasprowy Wierch oraz Dolina Gąsienicowa (Dolina Sucha Stawiańska) - Liliowe udostępnia się wyłącznie do podejścia, ponieważ są położone w bezpośrednim sąsiedztwie tras narciarskich, którymi łatwo można zjechać.
- Trzeba także pamiętać, że od 1 grudnia do 15 maja zamykane są dla ruchu turystycznego, a więc również dla turystyki narciarskiej następujące odcinki szlaków turystycznych:
 - Przełęcz w Grzybowcu - Wyżnia Kondracka Przełęcz
 - Dolina Tomanowa - Chuda Przełęczka
 - Dolina Pięciu Stawów Polskich - Świstówka Roztocka - Morskie Oko
- Na szlakach turystycznych obowiązuje ruch prawostronny. Dotyczy to szczególnie szlaków prowadzących dolinami, gdzie panuje duży ruch turystyczny.
- W okresie od 1 marca do 30 listopada wszystkie szlaki turystyczne są zamknięte od zmierzchu do świtu.
- Przed wyjściem w Tatry w okresie zimowym zawsze należy sprawdzić aktualny stopień zagrożenia lawinowego oraz zapoznać się z zaleceniami dotyczącymi uprawiania turystyki dla danego stopnia zagrożenia. Należy również sprawdzić komunikat turystyczny TPN. Wędrowanie w zimie po tatrzańskich szlakach wymaga odpowiedniej wiedzy, używania sprzętu i wyposażenia umożliwiającego poruszanie w takich warunkach, a także umiejętności oceny zagrożenia lawinowego w terenie. Zawsze można również skorzystać z usług uprawnionego przewodnika.
- W okresie funkcjonowania kolei krzesełkowej w Dolinie Goryczkowej dla ruchu pieszego oraz turystyki narciarskiej udostępnia się [dojście](#) do dolnej stacji kolei, na odcinku Gonciska - Wyżnia Goryczkowa Rówień.
- W okresie funkcjonowania kolei krzesełkowej w Dolinie Gąsienicowej udostępnia się dla ruchu pieszego oraz turystyki narciarskiej [wariant zimowy](#) szlaku turystycznego, na odcinku dolna stacja kolei krzesełkowej w Dolinie Suchej Stawiańskiej (Kocioł Gąsienicowy) - Sucha Przełęcz.

Podchodzenie trasą narciarską

- W związku z bardzo dużą popularnością wśród skiturowców Kasprowego Wierchu, w okresie udostępniania narciarskiej trasy zjazdowej w Dolinie Goryczkowej zostaje oznakowany szlak narciarski z [Niżniej Goryczkowej Równi](#) na szczyt [Kasprowego Wierchu](#). Podchodząc, należy poruszać się wzdłuż krawędzi trasy, za pomarańczowymi tabliczkami kierunkowymi. Nie wolno podchodzić środkiem trasy.
- W okresie nieudostępniania narciarskiej trasy zjazdowej w Dolinie Goryczkowej dla narciarstwa zjazdowego, turystykę narciarską można uprawiać w obrębie narciarskiej trasy zjazdowej w Dolinie Goryczkowej pod warunkiem występowania pokrywy śnieżnej zabezpieczającej roślinność i glebę przed oddziaływaniem narciarstwa, przy czym korzystanie z tego obszaru wymaga dokładnej znajomości jego granic, gdyż obszar ten nie jest oznakowany.

Dlaczego w innych rejonach nie można?

Szlaki i tereny udostępniane dla turystyki narciarskiej stanowią bardzo gęstą sieć komunikacyjną i

nie ma potrzeby wyznaczania kolejnych. Nieudostępniione obszary Parku stanowią ostoję fauny, dla której zima to szczególnie trudny okres. Aby go przetrwać, zwierzęta potrzebują spokoju. Dlatego tak ważna jest ochrona ich ostoi. W okresie zimowym zwierzęta mają problem ze zdobyciem pożywienia, które przykrywa czasem gruba warstwa śniegu. Zarówno roślinożercy jak i drapieżniki z trudem znajdują cokolwiek do jedzenia. Zwierzęta muszą, więc polegać na zapasach tłuszczu zgromadzonych pod skórą. Pożywienia jest niewiele, a zapotrzebowanie na energię ogromne – trudno jest poruszać się w głębokim śniegu, a niskie temperatury i wiatr sprawiają, że utrzymanie stałej ciepłoty ciała pochłania dużo energii. Tak więc nawet najmniejszy ruch ma swoją cenę. Niepotrzebne zużycie energii, na przykład w wyniku ucieczki spowodowanej przepłoszeniem, może prowadzić do śmierci zwierzęcia z powodu chorób i wyczerpania. Osłabione niepotrzebną ucieczką zwierzęta, stają się także łatwymi ofiarami drapieżników.

Sporty zimowe mogą mieć również niekorzystny wpływ na rośliny. Narty, kijki i rakiety śnieżne mogą uszkodzić korę drzew, źle działając na ich wzrost i rozwój oraz pozwalając chorobotwórczym drobnoustrojom dostać się do wnętrza żywych tkanek. Niskie krzewinki i byliny wymagają grubej pokrywy śnieżnej, która odizoluje je od mrozu i wiatru, tak jak chochoły chronią ogrodowe róże w bezśnieżne zimy. Przejeżdżający narciarz usuwa śnieg z pewnych miejsc, zmniejszając jego ochronny wpływ. Rosnące w takich miejscach rośliny mogą być zbyt wcześnie odsłonięte i wystawione na działanie mrozu. W innych miejscach ludzie nagarniają śnieg, który gromadzi się na roślinach. Mogą one później być zbyt długo przykryte śniegiem. Ich rozwój będzie opóźniony i mogą nie zdążyć wyprodukować nasion.

Jaki dokument decyduje o tym, co udostępniono skiturowcom?

Uprawianie turystyki narciarskiej na terenie TPN reguluje [Zarządzenie nr 11/2023 Dyrektora Tatrzańskiego Parku Narodowego w sprawie uprawiania w sprawie ruchu pieszego, rowerowego oraz uprawiania narciarstwa na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego](#). Skiturowcy, jak wszyscy pozostali, są również zobowiązani do przestrzegania [ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody](#).

Czy można wypożyczyć sprzęt skiturowy?

W Zakopanem jest kilka punktów, w których można wypożyczyć kompletny sprzęt narciarski, a także raki, czekan czy zestaw lawinowy.

Skituring na Słowacji

Szczegółowe informacje na temat możliwości uprawiania turystyki narciarskiej w Tatrach Słowackich można znaleźć na stronie Parku słowackiego [TANAP-u](#).